

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН УХАНИЕ НА ЕФИРНО СЪЗДАНИЕ

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

Все още тъгувах заедно бях прогонил Ефирното създание от човешките владения, когато един ден ми хрумна гениална идея как да го върна. Би трябвало да се задоволя само с идеята. Да не я споделям с Бербело. И най-добре да си бях останал в леглото. Мозък имам даже в излишък, но ми липсва здрав разум. Отидох при Бербело.

Когато му се обадох по телевизора от вестибюла, не изглеждаше очарован. Голяма работа е тоя вестибюл. Знаех, че служи като асансьор за отвеждане на гостите към неговите покои в „Парфюмения дом“. Не знаех обаче, че може и да действа като извънредно ефикасен автомат за изхвърляне на досадници. Още щом плъзнах длан по сензорната плоча, лицето на Бербело изникна върху екрана.

— Фу! Хамилтън! — рече той.

И преди да разбере какво става, стените на вестибюла ме заклешиха. Обърнаха ме с главата надолу, тръснаха ме два-три пъти и сетне се приземих по ухо на тротоара. Механизмът май беше вграден специално за мен. Инак Бербело е симпатично старче, но помни като слон. Вече цяла година ми има зъб. И то само защото се държах малко невъзпитано със Създанието.

Станах, изтупах се и реших повече да не досаждам на сприхавия дъртак. Но скоро тръгнах към близката аптека да му се обадя. Така стояха нещата. Бербело не е като другите. Толкова държа на неговото уважение, че никакви обиди няма да ме отблъснат. От всички хора, които съм срещал, той единствен ме накара да съжалявам за нещо.

Влязох във видеофонната кабина и притиснах личната си карта към плочката върху автомата. Така разговорът се регистрира за моя сметка. После набрах номера на Бербело. Вместо него се появи заешката физиономия на камериера.

— Здравсти, Коган, искам да говоря с господин Бербело.

— Господин Бербело излезе, господин Хамилтън.

Повиших глас.

— Тъй, а? Значи ти си ме изхвърлил преди малко с онази убийствена машинария! Ще те накълцам, малоумнико!

— Ох... аз... не бях аз, господин Хамилтън, честна дума. Аз...

— Ако не си ти, значи е бил Бербело. Следователно си е у дома. Между впрочем, видях го на екрана. Стига празни приказки. Кажи му, че искам да поговорим.

— Н-но той не иска да разговаря с вас, господин Хамилтън. Преди година даде изрична заповед.

— Кажи му, че съм измислил как да се свържем отново с Ефирното създание. Бягай. Няма да те уволни, клетнико. Ще те разцелува и по двете бузи. Бегом!

Екранът опустя и чух гласа на Бербело: „Мисля, че ти бях казал“. Сетне Коган почна да мънка, старецът изрева „КАКВО?“, последва ново мънкане и изведнъж Бербело закова спирачки пред камерата.

— Хамилтън — сурово изрече той, — ако е някакъв майтап... ако мислиш, че можеш коварно да си възвърнеш доверието ми чрез... ако дръзнеш да ме пратиш за зелен хай... ако си решил...

— Ако ми дадеш възможност, Повелителю на зловонията — прекъснах го аз. Знаех, че ядосам ли го здравата, ще ме чуе, защото е от онези дето в яда си онемяват. — Дай ми само възможност и ще ти я върна с лихвите. Мисля, че имам идея как да върнем Създанието, обаче реализацията зависи от теб. Ти разполагаш с апаратурата.

— Идвай — прошепна той и многобройните му брадички се разтресоха. — Но те предупреждавам, ако си имал дързостта да ме мамииш, непременно ще ти изтръгна хранопровода.

— Идвам! — отвърнах аз. — Между другото, като вляза във вестибюла, внимавай кое копче натискаш.

— Не се тревожи — изръмжа той. — Тук горе си имам още похубава машинка. Изхвърля хората от шейсетия етаж. Хайде, качвай се.

Екранът изгасна. Въздъгнах и се отправих към „Парфюмения дом“.

Асансьорът спря толкова рязко, че стомахът ми подскочи до гърлото. Излязох. Бербело изникна пред мен, навъсен и подозрителен като собственик на заложна къща. Любезно подхвърлих колко се радвам да го видя и протегнах ръка, но той само се вторачи в нея. Тъкмо бях решил, че няма да ми окаже подобна чест, той лекичко докосна ръката ми и побърза старателно да избърше пръсти в сакото си. И без да го казва личеше, че не се радва да ме види, понеже ме смята за нежелана и вредна личност, която не заслужава капка доверие.

— Казвал ли съм ти — запитах аз колкото можех по-спокойно, — че страшно съжалявам за онзи случай?

— Един мой познат все това повтаряше, след като уби човек — отвърна Бербело. — Но така или иначе го изгориха.

Много мило от негова страна.

— Искаш ли да чуеш идеята или не? — процедих аз. — Не съм дошъл, за да ме ругаеш.

— Знам. Сигурно те ругаят където и да отидеш. Добре де, каква ти е идеята?

Зърнах Коган да наднича през рамото му и го замерих с шапката. Тъй като Бербело явно смяташе гостоприемството за непоносимо усилие, спестих му труда и седнах неканен.

— Бербело — рекох, когато запалихме по една от великолепните му цигари, — държиш се неразумно. Но вече те заинтригувах и поне докато трае това, постарай се да бъдеш любезен. Седни. Ще говоря дълго и поучително.

— Примириявам се — каза той и седна. — С големи усилия. — Позамисли се и добави: — Никога не съм предполагал, че някой може толкова много да ме ядосва и отегчава едновременно. Давай, Хамилтън.

Затворих очи и преброих до десет. Не съм срещал по-голям майстор на оскърбленията от Бербело. Знае как да те жегне без нито една нецензурна думичка.

— Въпрос номер едно — казах аз. — Какво представлява съществото, наречено от теб Ефирно създание?

— Ами, то е... тъй де, вероятно е комбинация от ефирни сили, която живее навсякъде около нас. Все едно въздухът в тази стая да е мислещо същество. Какво се опитваш...

— Аз ще задавам въпросите. А сега, смяташ ли, че притежава разум?

— Естествено. Макар и твърде особен. Сякаш в него преобладава детинският стремеж към забавления... предимно за сметка на някои нещастници от човешкия род.

— Но поведението му беше разумно, нали?

— Да, макар и доста пресилено. То стигаше до нас чрез цветната телевизия; това бе изразното му средство. И забърка страхотна каша с програмите — оказа се грандиозен шегобиец без никакви задръжки и без капка страх от последствията. А после, когато ти най-идиотски му каза, че засяга нечии чувства и трябва да се пръждоса, то поднесе извинения и повече не го чухме. Пак пресилена реакция. Но какво общо има това с...

— Много общо. Гледай сега. Лесно се размива. Лесно се засрамва. Лесно е да го разплачеш. Ако наистина искаш пак да се свържеш с него, трябва да тръгнеш от тези факти.

Бербело натисна един скрит бутон и лампите придобиха зеленикав оттенък. Винаги е твърдял, че човек размишлява по-добре на зелена светлина.

— Признавам, че не схванах мисълта ти докрай — каза той, — тъй като логичният ми разсъдък не се поддава на мъгляви приумици. Но едно ще ти призная — не че заслужаваш и бледа сянка на комплимент — в идеята май има нещо. Вероятно по-нататък не си отишъл. Лично аз посветих на проблема безброй часове. Дни наред виках онова същество по прекия цветен канал. Извинявах се, умолявах го, разправях му вицове и молех да покаже по телевизора безплътните си крака, за да ги целуна. А то не прошепна и думичка. Не, Хамилтън, Ефирното създание окончателно ни е зарязало, изоставило и забравило. По твоя вина.

— Някога — замислено казах аз — познавах една жена, чийто мъж избяга. Тя знаеше къде е и му пращаше телеграма след телеграма. Молеше, вайкаше се и плачеше по видеофона. Нищо не излезе. Тогава ѝ хрумна гениална идея. Прати му по факса писмо, написано върху разкошна бланка. В него описваше най-подробно деветнайсет различни причини да го смята за мерзавец.

— Не че виждам нещо общо с Ефирното, но какво стана? — запита Бербело.

— Много ясно, той побесня. Така побесня, че заряза всичко и се прибра да ѝ тегли пердаха.

— А! — кимна Бербело. — И щом Ефирното лесно се смее, смяташ, че...

— Точно така. Лесно ще се ядоса, стига да намерим най-подходящия начин.

Бербело потри дългите си ръце и разцъфтя.

— Ти си празноглавец, Хамилтън, и твърдо вярвам, че твоята гениалност е щастливо съвпадение, нямащо нищо общо с предполагаемия ти разсъдък. Но трябва да те поздравя за идеята. С други думи смяташ, че ако ядосаме Ефирното както трябва, то ще опита да си го върне и да се свърже с нас по някакъв начин. Страхотно!

— Знаех си, че ще ти хареса.

— Добре де! — грубо рече той. — Какво чакаме? хайде в лабораторията! — Изведнъж спря. — Ъ-ъ-ъ... Хамилтън... тая твоя история... Онзи човек напердаши ли жена си, след като се прибра?

Свих рамене.

— Нямам представа. Може би. Измислих цялата история само за да ти стане по ясно.

— Хм-м-м. Ако Ефирното реши... Нали разбираш, доста е голямо, а не знаем дали...

— Я не се тревожи — разсмях се аз. — Ефирното няма как да мине отвъд екрана.

Личи си колко малко знаех тогава за Ефирното създание.

Лабораторният музей на Бербело ме поразил. Знаете ли, че в древни времена, преди повече от двеста години, са използвали електрически телевизори с флуоресциращ екран, вграден в грамадна катодна тръба? Представете си само! А преди това е имало въртящ се диск със спирално подредени отвори вместо сканиращ механизъм! Но вече схващали принципа на ултракъсите вълни. Апаратите били толкова примитивни, че колкото и невероятно да ви се струва, атмосферните смущения пречели на предаването! Бербело имаше образци от тия трогателни древни опити за създаване на излъчващи и приемащи устройства.

— Добре де, добре — скара ми се той, нагазил до лакти сред един от първите цветни предаватели. — И друг път си бил тук. Ела да ми помогнеш. Какво зяпаш като невидял?

Застанах до него и почнах да изпълнявам нарежданията, докато той запояваше, свързваше и усукваше едва забележими жички.

— Божичко — възкликнах аз, — как успя да научиш толкова нещо за телевизията, Бербело? Все трябва да си използвал част от времето, за да натрупаш пари в козметичния бизнес.

Той се разсмях.

— Ще ти кажа, Хамилтън. Телевизията и парфюмерията много си приличат. Сам знаеш, че нийде по света няма да срещнеш такива красавици, каквито се явяват всеки ден в информационните предавания. Вече цели осемдесет години, откакто Дювал изобрети селектора за полутонове, телевизията дарява безупречен тен на всяка

излъчена дама и необятни плещи на всеки господин. Фалшиво до немай къде, но е приятно за гледане. С парфюмерията е същото. Една жена трябва да има нещо сбъркано, за да мирише на розов цвят. Науката обаче се захваща здраво с телесните аромати. Моят интерес към масовата естетическа измама ме отведе до двете науки.

— Много умно — казах аз, — но не смятам, че това ще ти помогне да ядосаш Създанието.

— Драги ми момко — отвърна Бербело, — не ставай нахален. Хайде сега, завърти лекичко азотните кранчета... да, точно така. — Той сръчно отдели седем проводника от видеоблока на цветния генератор. Прикачи ги към малко табло с пет бутона и реостат, след това продължи: — Трябва да разбереш, че Ефирното изисква много внимателно отношение. То знае какви сме и как работят нашите мозъци, инак за нищо на света не би измислило например да накара държавния секретар да рецитира неприлични стихчета при първото официално цветно предаване. Е, ти се славиш със своята непосредственост. Как ще ядосаш едно безплатно облаче?

— Ами, аз... Ще му кажа, че е такава и такава. Ще го обиждам. Ще му река, че е страхливо и не смее да ми излезе насреща. Ще...

— Така си и мислех — строго каза Бербело. — Ще го ругаеш с нецензурни думи, забравяйки, че то просто не притежава гордост. И доколкото знаем, няма колеги, компания, любимо момиче или съседи, които да разнесат клюката. Не, Хамилтън, с обиди нищо няма да стане. То може да ни обижда, защото знае кои сме и как мислим. Ние обаче не знаем нищо за него.

— Че как да го ядосаме тогава, ако не може да стане за смях или за резил пред ближните си?

— Като му сторим нещо, което не харесва.

— Ясна работа... ще го пернем здравата. Дай да му теглим един ритник по вибрациите. Или да намущкаме с нож размножената му личност.

Бербело се разсмя.

— Нека безпричинно сменим темата. Случайно да си се срещал с моята „Луда девица“?

— Нов парфюм ли? Не съм.

Бербело прекоси стаята и се завърна с цяла шепа шишенца.

— Ето го.

Помирисах. Беше чудесен, деликатен аромат. Изтънчен и нежен като жилки в изящно изделие от слонова кост.

— Мммм. Приятно.

— Сега опитай този — каза той.

Опитах. Беше по-лек от другия; наложи се доста да вдишвам, докато усетя едва доловим нежен мирис.

— Нарекох го „Двусмислена“ — каза Бербело. — А сега виж и този. Съвсем лек е, трябва здравата да се напрегнеш, за да усетиш, че изобщо го има.

— Хубава работа — ухилих се аз. Бях чел някои от неговите реклами. — Значи караш горките неподозиращи мъже да рухvat в коварни прегръдки още преди да разберат каква е магията.

Той се изкиска.

— Горедолу това е идеята. Дръж.

Бербело ми подаде шишенцето. Изтласках въздуха от дробовете си, наведох нос над отвора и шумно вдишах. В следващата секунда вече се задушавих, ругаех, залитах и раздавах напосоки убийствени удари. Когато избърсах сълзите от очите си, Бербело бе изчезнал безследно. Бясно хукнах из лабораторията и накрая го зърнах да се спотайва зад грамаден стар фотоелектрически предавател. С див писък се хвърлих към него. Той буквално хлътна в машината и аз се захех да я разглобявам с твърдото намерение да продължа и след като се добера до него. За негов късмет помежду ни изникнаха четири метални пръта. Той клечеше зад тях и се хилеше, а аз кипях от безсилна злоба.

— Излизай! — изпъсках аз. Излез оттам, ревматична маймуно, и ще ти тегля такъв шут, че да си хлътнеш в обувките!

— Това — назидателно обясни той — беше четирикратно рафиниран мускус. — Пак се ухили. — Казано по-просто, скункс. — Погледна ме и се разсмя гръмогласно. — Суперскункс.

Разтръсках единия прът без особен резултат.

— Зловонна работа като самия теб. Ще ти натъпча ръцете в гърлото, тъй да знаеш.

— Бесен си, нали?

— А?

— Казах, че си ядосан. Не те ругах, не ти се подигравах, а гледай на какво приличаш.

Почнах да проумявам. Да ядосаме Ефирното като...

— Какви ги бръщолеваш?

Той измъкна бяла кърпичка и я размаха докато извличаше туловището си от утробата на античния преподавател. Не се удържах от усмивка. Какво да го правиш такъв човек?

— Добре — казах аз. — Мир, братко. Но предлагам с Ефирното да я караш малко по-кратко. А сега как, по дяволите, смяташ да вкараш подобен аромат в цветния преподавател? Право да си кажа, просто не проумявам.

— Не е лесно — призна той, — но мисля, че има начин. Знаеш ли нещо за вълновата теория на сетивата?

— Съвсем малко. Беше нещо свързано със спектралното подреждане на вибрациите спрямо нашите възприятия, нали?

— Мммм... да. Вълните на мисълта са високочестотни и макар че се пренасят в ефира, нямат електромагнитна същност. Същото се отнася до сродните им вълни на вкуса и мириса. И на звука, впрочем.

— Чакай малко! Звукът е чисто физическо трептене на въздуха, което достига до слуховия ни апарат.

— Естествено — в пространството около източника на звук. Но от вътрешното ухо до слуховия център в мозъка го пренася вълна от спектралната група, за която говоря. По същия начин стоят нещата със зрението и осезанието.

— Разбирам накъде биеш. Но как ще пратиш до Ефирното тези вълни... ако изобщо успееш да ги излъчиш?

— О, мога. Само трябва да използвам най-високите честоти.

— Изглеждаш напълно уверен, че Ефирното ще възприеме същите вълни, които засягат сетивата ни.

— Няма да използвам същите. Затова споменах спектралната теория. Виж сега; ще вземем мисловни вълни от дълбоката психика... нервни импулси, свързващи отделните мозъчни центрове. Чиста мисъл без конкретно действие — само образи. Те имат определена дължина на вълната. Нека я наречем условно 1000. Да вземем сега честотите на мириса, осезанието и зрението. Те са съответно 780, 850 и 960. И тъй, как се свързахме с Ефирното създание?

— Чрез цветната вълна.

— Точно така.

— И искаш да кажеш, че съотношението...

Бербело кимна.

— Съотношението между мисловните вълни на Ефирното и сетивните му вибрации трябва да е същото, като при нас.

— Защо?

— Защото както вече ти казах, реакциите му наподобяват нашите... само че са пресилени. Разсъждава приблизително като нас. Душевната му нагласа прилича на нашата.

— Ама че работа! — възхитено възкликнах аз. — Като го обясни, изглежда съвсем просто. Значи предлагаш да открием съотношението между онова, което ще е ритник по задника за мен и за Създанието.

— Правилно. Само че няма да е ритник по задника.

— А къде?

— Избрал си погрешна настройка — изкиска се той. — Ще го накарам да страда по най-добрия начин, който познавам... а моята специалност е парфюмерията.

— А! — прошепнах аз.

— Смятам да забъркам нещо хубавичко. Такава воня, че Ефирното да се сбръчка в безкрая.

— Ако съдя по онова зловоние на престаряло яйце, дето ми го поднесе — рекох аз, — май ще е наистина страховито.

— Точно така. Дай да видим; за основа ще използваме бутилмеркаптан. Нещо сладко и нещо кисело...

— ... нещо синьо и нещо назаем.

— Не изпадай в романтика. — Той изтича към лабораторната маса. — Ще запържа малко свинска мас и... аха! Розово масло.

После млъкна и се зае грижливо да отмерва разни течности капка по капка в херметичен изпарител. Накрая щракна един бутон и се върна при мен.

— След малко ще е готово. Дай да нагласим преподавателя.

Нагласихме го както миналата година. Монтирахме камерите на преподавателя над приемниците. Чрез насочен лъч сигналът щеше да стигне до имението на Бербело и след това да се върне по кабел. Ако Ефирното се намесеше, щяхме да го видим върху екрана. Предния път имахме удивителната възможност да водим разговор със собствените си изображения.

— А сега ще дестилирам моята *odeur d'ordure*^[1] — каза Бербело — и като свършим, ти ще ми послужиш за морско свинче.

— А, да ги нямаме тия — рекох аз и се отдръпнах.

Той се ухили и продължи да наглежда дестилатора. Беше чудесна стъклена машинка и Бербело я държеше плътно покрита с грамаден прозрачен похлупак. Бутилмеркаптан, препържена мас и розово масло. Божичко!

След половин час сместа бе готова — няколко мътнокафяви капки на дъното на колбата.

— Хайде, Хамилтън — подкани ме Бербело. — Само ще помиришеш. Искам да ти поднеса първата изненада.

— Аха — промърморих аз. — Я чакай малко...

Натиснах звънеца и след две секунди в лабораторията изникна камериерът Коган. Кой знае защо тая негова физиономия винаги ми навява мисли за студен бюфет.

— Имаш ли си нос? — запитах аз и го дръпнах към работната маса.

— Да, сър.

— Добре тогава. — Махнах запушалката и се отдръпнах на една ръка разстояние. — Пъхни го тук.

— Аз... такава... — Коган жално се озърна към Бербело, който мълчеше ухилен. — Ами... ох!

Първото „ами“ прозвуча храбро, а „ох“ дойде когато го грабнах за яката и набутах физиономията му в топлите изпарения. Коган омекна и се вдърви тъй бързо, че изобщо не мръдна. После бавно се надигна, сякаш мощта на зловонието го подпираше под челюстта. Завъртя се два пъти с просълзени очи и пое към вратата. Вървеше изящно и бавно, стъпвайки на пети, а ръцете му бяха подвити и леко надигнати като на сомнамбул. Блъсна се във вратата, ахна, промърмори „О... Боже... мой...“ и отмина към коридора.

— Е — каза замислено Бербело, — това нещо май наистина мирише доста зле.

— Така изглежда — ухилих се аз. — Смятам... олеле! — Изтичах към колбата и я запуших. — Мили Боже! Нима го накарахме да подуши концентрирана доза?

— Ти го накара.

Зловонието вече изпълваше цялата стая и трябва да кажа, че никога не съм срещал подобна смрад. Донякъде напомняше прогнила целина — една от най-гнусните миризми на този цвят. Имаше и нюанс

на гранясало масло. На хлебна плесен. На смес от чесън и презряло лимбургско сирене. На мърша. На размазани хлебарки. Беше ужасно.

— Бербело — изпъшках аз, — да не си решил да убиеш Ефирното?

— Нищо няма да му стане. Най-много да се ядоса.

Избърсах потта от челото си.

— Дано. Ама че смрад! И как ще я пратиш при Ефирното?

— Много просто — отвърна той, — ще използваме олфактометъра.

— Това пък какво е?

— Специална машинка. Спретнах я преди години. Без нея нямаше да спечеля пукната пара в тоя бизнес.

И той ме отведе към една стойка, върху която се извисяваше невероятно сложен апарат, отрупан с лъскави релета и електроатомни свързки.

— Божичко! — възкликнах аз. — Музика ли свири това чудо?

— Може би се питаш защо преди малко споменах вълновата теория на сетивните възприятия. Гледай сега... виждаш ли тези циферблати? И тази сензорна топка?

— Аха.

— Тази голяма топка има дванайсет хиляди фасети, всяка покрита с различен, много чувствителен химикал. Потапам я в миризма...

— Какво?

— Добре ме чу. Миризмата е просто отделяне на газове от дадено вещество и води до загуба приблизително на една милиардна част от масата му годишно, в зависимост от силата на миризмата и плътността на отделящото тяло. Сега насочвам сензора към нашия Коганобиец... — С топката в ръце той се отправи към колбата, влачейки кабела подир себе си и леко повдигна запушалката. — ... и изпаренията докосват цялата повърхност. Всяка фасета реагира различно. Събраните резултати се връщат в олфактометъра и ни дават число върху големия циферблат.

— И то е...

— Съотношението, за което говорех. Я да видим... Ако условно приемем честотата на абстрактната мисъл за 1000, получаваме съотношението между тази миризма и мисълта.

— Давай по-ясно, Бербело. Не съм от посветените.

Той се усмихна.

— Получаваме работно уравнение: 786 към 1000 е равно на хикс спрямо нашата цветна вълна.

— Това ми напомня забъркване на коктейл — казах аз. — Едните числа са в мисловни вибрации, другите в радиочестоти.

— Така е със съотношенията — обясни той. — Колкото и малко портокали да имаш, аз мога да имам три пъти по-малко ябълки.

— Добре, признавам се за невежа. Ама какъв апарат само! Нищо чудно, че си заграбил целия пазар. Ако не е търговска тайна, ще ми кажеш ли какво си сложил в ония „Нежни мечтания“? Как изобщо си измислил такъв аромат? От него и стогодишна бабичка ще хукне да си купи червило.

Той се разсмя.

— Защо пък да не ти разкрия? На онзи циферблат „Нежни мечтания“ дава точно 789.783, което между нас казано е миризмата на сочен бифтек! Но когато го купуват по триста долара шишенцето, изобщо не мислят за бифтек. Просто им напомня нещо желано.

— Бербело, ти си заплаха за обществото.

— Аха. Затова плащам всяка година по няколко милиарда данъци. Сядай на онази скамейка.

— Срецу приемника? Какво ще правиш?

— Лично аз оставам тук, до предавателя. Трябва да настроя носещата вълна в нужното съотношение. Засега не включвай приемника.

Седнах. Този изумителен човек се готвеше да извърши нещо нечувано. Признавам, че сърцето ми се свиваше. Как можеше да е толкова самоуверен? Не знаеше за Ефирното нещо повече от мен. А се държеше тъй, сякаш напълно владееше положението... и точно така си беше. Не даваше пет пари за последствията. Е, в края на краищата той измисли онази миризма, нали? Не аз. Винаги можех да му прехвърля вината, макар че идеята дойде от мен. Чудех се дали ако стане напечено, ще успее да убеди и Ефирното.

— Добре, Хамилтън. Включвай!

Завъртях ключа и след няколко секунди прожекторите над предавателя светнаха. От камерите долетя едва доловимо бръмчене.

Екранът примигна, избистри се и видях собствения си образ досущ като в огледало, само че не беше обърнат.

— Готово, Бербело.

— Чудесно. А сега лек полъх от новото творение на Бербело „Скверно ухание“!

Чух как щракна някакъв ключ и леко изшумоля реостат. Зяпах образа си, той зяпаше мен, а Бербело дойде да гледа и двама ни. Едва по-късно си спомних, че внимавах да не застане пред камерата. Образът не се променяше — всяко дребно движение бе мое, всяко трепване на лицето, всяко...

— Гледай! — кресна Бербело и отскочи към пулта.

Отначало не видях нищо особено, сетне забелязах леко потрепване на ноздрите. Главата помръдна. Сетне откъм приемника долетя тихичко подсмръкване. И изведнъж движението спря.

— Май налучка нещо, Бербело — подвикнах аз, — но пак го изтърва. Образът не се променя.

— Великолепно — рече старецът. Изключи предавателя и екранът изгасна. — А сега слушай. Пратих му съвсем мъничко, както одева, когато колбата остана отворена. Този път ще го халосам с дозата на горкия Коган.

— Божичко! Ами аз какво да правя?

— Стой кротко! Ако случайно Ефирното се разбеснее, отговаряй по същия начин. Не признавай, че искаме да го подмамим, иначе... ще вземе пак да изчезне.

— Май си прав. Значи искаш да го побъркам от яд?

— Поне засега. После изключваме и утре пак повтаряме сеанса. След време ще признаем цялата истина; сигурно ще му се стори весело. А то сякаш само за веселба живее... ако можем да наречем живот едно свръхкосмическо съществуване. Тогава ще се укроти. Знаеш ли, Хамилтън, ако го подлъжем да ни прави услуги, може да изкараме добри пари. Например да купим рекламна фирма и чрез неговите знаменити майтапи да заглушим всякаква конкуренция.

— Страхотен си! Добре, давай!

Прожекторите отново светнаха и след няколко секунди се видях на екрана. Гледката леко ме смути. Сякаш се виждах ту откъм едната страна, ту откъм другата и тъй до безконечност. Направо да ти се завие свят.

Реостатът изшумоля и нейде дълбоко в преподавателя забръмча трансформатор. Около пет минути напържах очи, а образът ми не даваше ни най-малък знак, че усеща нещо нередно.

— Сигурен ли си, че машините ти работят? — запитах аз.

— Напълно. Нищо ли не става? По дяволите. Чакай. Още малко напрежение тук и мисля, че мога да засиля миризмата...

— Какво става там? — долетя рев от приемника.

Ококорих се. Още седях, но образът ми бавно се надигаше. Имаше нещо странно — преди малко камерата ме показваше до кръста. Когато образът се надигна от скамейката, краката му липсваха. Явно Ефирното можеше да преобразува само каквото излъчваме. Зловеща гледка.

Никога не бих познал, че лицето е мое. Беше изкривено от ярост и крайно неприятно на вид.

— Ти ли го правиш, говедо? — запита образът.

— К-к-какво?

— Не стой като препариран — прошепна Бербело. Беше застанал отстрани и възторжено зяпаше приемника. — Дай му да се разбере!

Поех си дъх и нахално отвърнах:

— За какво питаш и кого наричаш говедо?

— Питам за оная смрад, а говедото си ти.

— Да, моя работа е, а пък ти кой си, че да ми викаш говедо?

— Тогава престани и кажи на какво ти приличам.

— Ама, момчета, изяснявайте нещата едно по едно — обади се Бербело.

— Я да млъкваш, нещастник такъв — рекох аз на Ефирното, — че ако дойда, ще те натъпча със съдържание.

— Умник се пишеш, а? Жалък червей!

— Ефирна отрепка!

— Дребен четиримерен смрадливец!

— Безлико, безформено, страхливо привидение!

— Слушай, тъпако, ако не спреш да ми осмърдяваш околната среда, ще те направя на мармалад.

— Само опитай и така ще те размажа, че плоското да ти се види изпъкнало.

— Ако имаше кураж поне колкото гъска, щеше да ми излезеш насреща.

— Ха излез ти де! Ама срещу мен имаш толкова шансове, колкото паяк срещу самолетоносач.

— Добре му го рече — обади се Бербело.

— Тъй значи? — възкликна Ефирното.

— Тъй!

— И още как! — подметна Бербело.

— Никак не ми харесва физиономията ти — рече Ефирното.

— Ами недей да я носиш.

— Защо пък не? По-грозна гледка не мога да ти предложа.

— Ти и такава си нямаш.

— Космат, каменохвърлящ, първобитен човекоядец!

Бербело изключи едновременно приемника и предавателя. Едва сега осъзнах, че Ефирното ме е разярило. Бях скочил на крака и се канех да стоваря юмрук върху телевизионен приемник за хиляда долара.

— Защо го направи? — обърнах се аз към Бербело.

— Спокойно, момче, спокойно — разсмя се той. — Първо, стига му толкова засега. Второ, то цитираше Карлайл, един древен автор от седемнайсети или осемнайсети век. Толкова го беше ядосал, че не можа да измисли нещо по-оригинално. Чудесна работа.

— Благодаря — отвърнах аз и избърсах морното си чело. — Мислиш ли, че се засегна?

— Така предполагам. Утре сутрин пак ще го подхванем. Смятам да оставя миризмата — съвсем лекичко, колкото да не ни забрави.

— А не мислиш ли, че ще вземе пак да обърка програмите?

— Не. То знае кой му досажда. Засега е твърде ядосано, за да мисли за нещо друго. По-късно може да се сети и за програмите, но докато стигне дотам, вече ще сме му обяснили как точно стоят нещата.

— Чудя се в какво ли ме забъркваш — замислено промърморих аз.

Той се изкиска и ме тупна по гърба.

— Качвай се горе и кажи на Коган да те нахрани. Аз ще дойда след малко; имам тук още работа. Тази нощ си мой гост, млади момко.

Благодарих му и се качих горе. Ако имах капка ум, щях да си отида.

Бях грохнал от умора, но преди да си легна трябваше да поразмисля. Вечерята се оказа превъзходна, макар че като гледах физиономията на Коган, ми минаваха мрачни видения за арсеник в кафето или нож между ребрата. Стаята, където ме напъха, също беше прекрасна. Както трябваше да се очаква, Бербело притежаваше покрай безбройните си таланти и този на декоратор. Стаята беше обзаведена в сиво и черно, а като център на всичко служеше огромното огледало в единия край. Няма по голям комплимент за един гост от това — да изградиш стаята му около огледало.

И то какво огледало! Не беше съвсем сребристо — по-скоро матово като полирана стомана. Не можех да определя дали е стъкло или метал. Даваше добро отражение — дълбоко, чисто, с подчертани цветове. Вероятно пак някое от изобретенията на Бербело.

Разсеяно крачех насам-натам, мислейки за Бербело и Ефирното. Имаха много общи черти. Никой не знаеше какво точно представляват и колко са могъщи. Спомних си словесната престрелка с Ефирното и осъзнах, че то говореше точно в мой стил. Бербело също. А знаех много добре, че и двамата могат буквално да ме затрупат с най-изтънчени подигравки.

Забелязах сянката си и взех да се забавлявам със сенчести картинки по стената срещу огледалото. Птица... котка... човешки профил. Правя го още от малък и винаги ми е било интересно. Обиколих стаята, като продължавах да правя сенки по стените и размишлявах за Ефирното и Бербело. После пак надникнах в дълбините на огледалото.

— Здравсти — рекох на отражението си.

То ме гледаше кротко. Доста приличен вид имаше с копринената пижама на Бербело. Страхотно огледало. Но защо образът ми се струваше малко различен? От цветовете ли? Не съвсем. Чакай да видим. Изплезих се — отражението стори същото. Вдигнах разперена длан пред носа си и изтръпнах. Сега разбирах.

Отражението... не беше обърнато.

Постоях с вдигната дясна ръка и десен палец пред носа. Дясната ръка на отражението — тоест тази от лявата ми страна, тъй като то стоеше отсреща — беше вдигната пред носа му. Пребледнях като платно.

Полудяхах ли? Или имах душевен махмурлук от гледането на онзи образ в телевизора?

— Ужасно — изрекох аз.

Не можеше да е огледало. Дори Бербело не би успял да създаде... или пък... Телевизионен екран? Невъзможно — откъде тая дълбочина? Сякаш стоях пред стъклена стена и виждах себе си отвъд нея. Образът беше обемен. Внезапно реших, че е крайно време да сваля ръка от носа си. Сигурно пак имах работа с някое от изобретенията на дъртия мошеник. Нищо чудно, че ме остави да вечерям сам. В това време е подготвил машинарията. Но ако се окажеше телевизор — макар че никога не бях чувал за нещо подобно — значи онова в него не бях аз... а Ефирното създание. Напрегнато се ослушах и след малко наистина чух едва доловимо бръмчене. Ама че майтап! Скрити камери хващаха образа ми и го връщаха по кабела! Но този екран...

Изведнъж моят образ сложи ръце на кръста си и запита:

— Какво зяпаш?

— Н-нищо — отвърнах аз предизвикателно, доколкото можех да го сторя с тракащи зъби. — Пак си ти, а?

— Точно тъй. Леле, колко си грозен.

— Я млъквай — озъбих се аз. — Ако много знаеш, ще взема да те изключа.

— Хе! — изсмя се Ефирното. — Преди малко сам ми подсказа един трик, тъй че вече не се боя от теб.

— Хайде бе! Няма да ме излъжеш, мой човек. Ти си просто случайна игра на космическите лъчи.

— Внимавай какви ги плециш.

— Каквото си искам, това ще правя. Най-много да ми накривиш шапката.

То въздъхна.

— Е, добре. Сам си го изпроси.

Сетне се случи най-страшното, което е преживявал някой клет простосмъртен в цялата история на човечеството. Едно е да спориш с образа си в огледалото. Съвсем различно става, когато отражението вдигне крак, строши с трясък стъклото, пристъпи към теб, цапардоса те по мутрата и накрая те просне на килима с убийствено дясно кроше. Точно това ме сполетя. Да, точно това!

Лежах на килима и се гледах отдолу нагоре, после рекох „Олеле!“ и потънах в дълбок сън.

Нямам представа колко съм лежал. Когато в замаяния ми мозък отново проникна светъл лъч, Бербело бе коленичил до мен и разтриваше китките ми. Прекрасното огледало — или каквото там беше — се валяше строшено на хиляди парчета. Чувствах се точно като него. Най-сетне осъзнах, че Бербело говори нещо.

— Хамилтън! Какво стана? Какво стана? Разбираш ли, че си разбил апаратура за трийсет хиляди долара? Какво ти става... да не си болен?

Превъртях се, седнах, после подирих опора в Бербело и бавно се изправих до него. Имах чувството, че главата ми е като огнена топка с кожена подплата, а при всеки удар на сърцето ми причерняваше пред очите.

— Защо съсипа приемника? — неумолимо запита Бербело.

— Аз да съм го съсипал? — избъбрих замаяно. — Не съм го съсипвал... Аз го съсипа... Както си стоях пред огледалото, кой мислиш, че го строши и дойде да ме напердаши? Аз, разбира се. — Тръснах глава и цял изтръпнах от болката. — Ох! Аз, значи...

— Престани! — кресна Бербело.

Изведнъж се опомни.

— Приемник... за какъв приемник говориш?

Бербело направо подскочи от ярост.

— За новия — изрева той и посочи останките. — Моят пръв обемен телевизор!

— Обемен... какво говориш, човече?

Както винаги, щом стана дума за телевизия, Бербело се успокои.

— Комбинация от миниатюрни проектори — обясни той. — Монтирани са... вградени... в оная ниша зад екрана, който строши преди малко. Заедно създават обемено изображение. А пък ти взе, че ми строши екрана. Защо ли изобщо си се родил на тоя свят? Защо трябва да страдам заради теб? Защо...

— Чакай малко, старче... задръж така. Нямам нищо общо с безценния ти екран.

— Нали току-що каза, че ти си го строшил.

— Ммммм. Вярно, казах го. Ефирното беше. Малко се поздърпахме, после то ритна екрана и дойде да ме напердаши.

Бербело бе потресен.

— Какво? Ти си се побъркал! Онова беше собственият ти образ! Камерите го подаваха на екрана!

— А пък ти си празноглав продавач на зловония! — изревах аз. — Значи аз съм ти ритнал огледалото, после съм си избил три зъба и накрая съм се халосал здравата само за да ти разправам врели-некипели!

— Ето какво става, като вземеш пълнолетен кретен да ти помага във важен експеримент — проплака Бербело. — Не си играй с търпението ми, Хамилтън!

— Ти ли ще ми говориш за търпение? Какви ги диреше тук тоя приемник?

Той се усмихна сконфузено.

— А, това ли? Ами... просто исках да се позабавлявам с теб. След като те отпратих, свързах се с Ефирното и му рекох да чака; обещах да го свържа с онзи... онзи, дето му осмърдява света.

— Ах, дърт негодник! Да се позабавляваш, а? Искал си цяла нощ да ругая онази жалка гама-частица! Защо ли не взема... Ами да! Точно това ще направя!

И го сграбчих за врата.

— Оставете на мен — изрече някой зад нас и двамата бяхме сграбчени за раменете. Сетне главите ни се сблъскаха с пукот и рухнахме в нозете на моя образ. Онемял от страхопочитание, Бербело бавно погледна нагоре.

— Къде беше? — изръмжах аз.

Ефирното посочи с палец през рамото си.

— В ъгъла. Трябва да кажа, че сте си лика-прилика.

— Бербело — рекох аз, — запознай се с Ефирното създание. А сега ще те газя додето ми изядеш обувките. Лъжец ще ме наричаш, а!

— Ама че работа! — възкликна Бербело.

— По-добре обяснете час по-скоро какво сте намислили — спокойно подхвърли Ефирното. — Инак ще ви направя на парчета, а после да видя какво може да се сглоби.

— О, само опитвахме пак да се свържем с теб.

— И защо?

— Интересно ни е. Преди година разговаряхме, а после ти изчезна. Искахме пак да поговорим.

Въпреки яда си още веднъж се възхитих от Бербело. Беше си спомнил детинския характер на Ефирното и го използваше в наша полза тъкмо когато спешно трябваше да се вземат мерки.

— Че нали вие ми казахте да не се меся!

Ето, на! Вече се оправдаваше. Удивително променлив характер.

— Той ти го каза — посочи ме с пръст Бербело, докато аз се превивах от болки в повторно халосаната кратуна.

— Ама вие не говорите ли едно и също като нас?

— Ти си едно същество, дори когато се делиш на части. А за жалост човечеството не е надарено с моя спокоен характер.

— Самодоволен дъртак! — изсумтях аз и се хвърлих към него.

Насред полета Ефирното най-спокойно ме ритна назад. Продължих да се превивам.

— Искаш да кажеш, че ти си ми приятел, а той не? — запита Ефирното и ме изгледа хладно като човек, който се кани да смаже хлебарка на стената.

— Е, не чак толкова — добродушно отвърна Бербело.

Точно тогава ми хрумна спасителната идея.

— Нали каза, че съм те научил как да излезеш от телевизора! — изтърсих аз.

— Вярно. Сигурно трябва да ти благодаря. Добре де, няма да те правя на парчета. — Ефирното се обърна към Бербело. — Естествено, чувах как ме викаш, но нали ме бяхте пропъдили. Нищо не разбирах. Когато аз кажа нещо, значи мисля точно така. Хората са неразбираеми, но много забавни.

В Бербело се събуди духът на изследовател.

— Какви ги разправяше Хамилтън, че те научил как да излезеш от телевизора?

— А, одеде надничях през екрана. Извинявай, че го счупих. Този тук обикаляше и правеше сенки по стените. Точно същото правя и аз.

— Сенки?

— Именно. Аз живея в пет измерения и възприемам четири от тях, точно както вие живеете в четири и възприемате три. Той правеше триизмерни сенки на върху повърхност с две измерения. Аз пък правя четиримерни сенки в три измерения.

Бербело се навъси.

— Върху какво по-точно?

— Върху вашето четвърто измерение, естествено.

— Върху нашето четвърто. Хм-м-м... и какъв е светлинният източник?

— Като вашето слънце, само че има пет измерения вместо четири.

— Колко измерения има изобщо?

— А колко е високо небето? — звънко се разсмя Ефирното.

— Мога ли да се прехвърля в твоя свят?

— Не знам. Може би да, може би не... Ще спреш ли онази ужасна смрад?

— Разбира се! Искахме само да те ядосаме, за да дойдеш при нас. Нищо повече.

— О! — радостно изпищя Ефирното създание. — Майтап! Забавление!

— Нали ти казвах, че ще му допадне — прошепна Бербело.

— Да бе... Ами ако го бяхме ядосали още повече? Ти си гаден плъх, Бербело. Взел си мерки ако някой пострада от цялата работа, това да не бъдеш ти. — Настана зловещо мълчание, после аз се усмихнах. — Добре де, нали пак ти оправи нещата. Дай ръка. Ако имах толкова ум, и аз щях да сторя същото.

Ефирното ме погледна с изненада.

— Ама той не бил чак толкова лош!

— Доволно ли си сега? — запита Бербело. — Вярваш ли вече, че можеш да идваш когато пожелаеш?

— Да... да, така мисля. Но вече няма да идвам по този начин. Мога да придобивам тяло само в чудесната ти нова машина, а за да изляза, трябва да разбия екрана. Извинявай. Но за разговор винаги съм на ваше разположение. А ако мога с нещо да ви услужа...

— Че защо ще го правиш? — мрачно подхвърлих аз.

— Ама помислете си само колко ще е забавно!

— Наистина ли искаш да ни послужиш?

— О, да. Моля ви.

— Можеш ли да насочиш онези смущения към което и да било предаване?

— Естествено.

— Слушай тогава. Смятаме да основем компания за реклама на разни продукти. Има и други такива компании. Искаш ли да не

закачаш нашите програми, а да се забавляваш колкото щеш с конкуренцията?

— Много искам!

— Великолепно!

— Бербело, ще станем богати!

— Ти ще станеш богат — поправи ме той. — Аз ще стана още по-богат!

[1] Odeur d'ordure — миризма на боклук (фр.) ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.